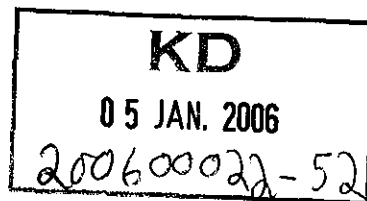

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119, Dep
0032 OSLO

Deres ref: Vår ref: 05/7591 Arkivkode: Dato: 03.01.05

Høring - Forslag til endringer i opplæringsansvaret for pasienter i helseinstitusjoner og beboere i barneverninstitusjoner

Utdannings- og forskningsdepartementet legger frem forslag til endringer i opplæringsloven. Forslaget gjelder endringer i opplæringsansvaret for pasienter i helseinstitusjoner og beboere i barneverninstitusjoner.

Det fremgår av forslaget at, selv om bakgrunnen for høringsutkastet først og fremst gjelder opplæringsansvaret i private helseinstitusjoner, legger departementet vekt på at opplæringsansvaret i de ulike institusjonstypene bør ses i sammenheng. Det er derfor foretatt en gjennomgang av opplæringsvirksomheten i både offentlige og private helseinstitusjoner og i offentlige og private barneverninstitusjoner.

I høringsnotatet kapittel 5 drøftes seks modeller for hvilket forvaltningsnivå som skal ha ansvaret for opplæring i helse- og barneverninstitusjoner. Modellene som vurderes er:

- fylkeskommunalt ansvar for opplæring i både offentlige og private helseinstitusjoner
- spørsmål om opplæringsansvaret i barneverninstitusjonene bør flyttes fra beboerens hjemfylkeskommune til fylkeskommunen der institusjonen ligger
- helseforetakene får ansvar for opplæringen både i helseforetakene og private helseinstitusjoner
- opplæringsansvaret i barneverninstitusjonene flyttes fra hjemfylkeskommune til staten ved statlig regional barnevernmyndighet
- spørsmål om videreføring av dagens ordning når det gjelder opplæringsansvaret i private helseinstitusjoner
- Kommunalt ansvar for grunnskoleopplæringen og fylkeskommunalt ansvar for videregående opplæring i alle helseinstitusjoner og barneverninstitusjoner.

Departementet har ikke tatt stilling til hvilken/hvilke av modellene for opplæringsansvar som bør velges og det ønskes uttalelser om fordeler og ulemper ved de ulike modellene samt forslag til valg av en modell.

Barne-, ungdoms- og familieetaten

Region sør

Olav Trygvassonsgt. 4
PB 2403, 3104 Tønsberg
3125 Tønsberg
Telefon: 33 72 90 00
Telefaks: 33 72 90 01

Saksbehandler:
Mona B. Fardal

Telefon direkte: 33729063
region.sor@bufetat.no

Organisasjonsnr:
986 129 197

www.bufetat.no

Barne-, ungdoms og familieetaten, region sør, (heretter kalt Bufetat, region sør) har kommet til at departementets alternativ nr. 6 i kombinasjon med alternativ nr. 2, vil være den beste modellen for så vidt angår barneverninstitusjonene og foreslår derfor denne. Nedenfor gis en nærmere begrunnelse for dette hvor også synspunkter angående flere alternativer fremgår.

Per i dag har fylkeskommunen ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring for barn og unge i barneverninstitusjoner, jf. opplæringsloven § 13-2. Dette innebærer altså en ulik regulering av ansvaret for grunnskoleopplæringen i forhold til det som gjelder for barn i samfunnet for øvrig.

Bufetat, region sør er i denne sammenhengen primært opptatt av at barn og unge som i perioder av sitt liv bor på barneverninstitusjon, ikke skal få et dårligere opplæringstilbud enn sine jevnaldrende som bor hjemme. Dagens ordning innebærer etter vår vurderingen en slik risiko. Tilsvarende risiko antas da også andre alternative løsninger enn det ordinære systemet å bidra til.

I barnevernet vil tiltak rettet mot barn og familier primært bli iverksatt i familiens nærmiljø. Kommunen er da en sentral aktør; som den offentlige myndighet med best kjennskap til den enkeltes situasjon og forholdene rundt. Den største gruppen barn og unge som plasseres i institusjon er i grunnskolealder hvor kommunen, inntil plassering, har hatt ansvaret for deres skolehverdag. Barneverntjenestens tiltak vil videre ofte være et samarbeid mellom ulike kommunale instanser. Dette faktum gjør det også naturlig at kommunen har ansvaret for opplæringen og skoletilbudet. Et opphold i en institusjon vil for de fleste være aktuelt kun i en periode. Bufetat, region sør mener på denne bakgrunn at dette alternativet best vil sikre et godt og helhetlig tilbud samt nødvendig kontinuitet i opplæringen/utdanningen etter at oppholdet er avsluttet.

Bufetat, region sør merker seg at det, ut fra institusjonenes egne tilbakemeldinger til departementet, er ansett viktig å få ivaretatt følgende hensyn:

- integrering i normalskolen der dette er mulig ,
- fleksibilitet med hensyn til opplæringstype og integrering i normalskolen, tett kontakt og oppfølging ved overgang til normalskolen.

Ovennevnte hensyn lar seg best ivareta ved at lovens normalordning med kommunalt opplærings ansvar også følges for denne gruppen. Spesielle opplegg og ordninger under den enkeltes institusjonsopphold samt oppfølging ved utskrivning fra institusjonen må da ikke koordineres mellom ulike parallelle myndigheter. Det antas også at en slik kontinuitet i ansvarsforholdene best vil sikre barna mot at det å motta bistand fra barnevernet får negative konsekvenser for deres opplæringssituasjon. Lik organisering av opplæringsansvaret for barn i institusjon og hjemmeboende barn vil for øvrig bidra til mindre ”annerledeshet” generelt, noe som i seg selv anses å være et viktig poeng.

For så vidt angår alternativet med statlig overtaking av opplæringsansvaret vil Bufetat bemerke følgende:

Det statlige barnevernet har ansvaret for, og kompetanse til, å sørge for omsorg og behandling av barn i henhold til barnevernloven. Opplæringstilbud bør være en skolebasert tjeneste, regulert av samme myndighet og sikret av samme kompetanse som det barn og unge i samfunnet for øvrig nyter godt av. Dette er etter vår vurdering et tungtveiende moment som også taler mot statlig overtaking av opplæringsansvaret.

Bufetat, region sør har registrert at det er ulik praksis med hensyn til hvem som faktisk tar ansvaret for opplæringstilbudet i institusjonene. Det er også registrert at enkelte institusjoner har problemer i forhold til forsinket oppstart av skoletilbud grunnet finansieringen/overføring av midler mellom kommuner og fylkeskommuner. Videre at det er problemer å få på plass opplæringstilbud i videregående skole når beboeren har flyttet inn etter inntakstidspunktet.

Slik Bufetat, region sør oppfatter alternativ 6 mener departementet at ansvaret legges til henholdsvis den kommune eller fylkeskommune som barnet er bosatt i.

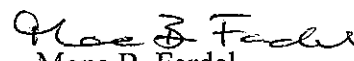
Etter vår oppfatning burde det imidlertid vurderes et tilsvarende forslag her som under alternativ 2; der en foreslår en overføring fra beboerens hjemfylkeskommune til fylkeskommunen der institusjonen ligger. Etter vår oppfatning ville dette også kunne gjelde tilsvarende for det kommunale ansvaret.

Det er per i dag, som også departementet beskriver i sitt høringsnotat, en del problemer i forhold til å få på plass opplæringstilbud i tide når beboere har flyttet inn i institusjonen etter inntakstidspunktet. Problemer oppstår også i forbindelse med finansieringen og overføring av midler mellom kommuner og fylkeskommunene. Dersom fylkeskommunen der institusjonen ligger får ansvaret for disse utdanningstilbud vil dette antatt sikre at finansieringen er på plass umiddelbart slik at skolestarten ikke forsinkes/ vanskeliggjøres grunnet oppgjør mellom ulike fylkeskommuner eller manglende oversikt over aktuelt elevtall. En slik løsning vil også innebære at all administrasjon i forbindelse med beregning og gjennomføring av refusjoner/gjestelevoppgjør faller bort. Når det gjelder det kommunale ansvaret, vil en slik løsning innebære at samme kommune har det faglige, juridiske og økonomiske ansvaret for barnet.

Bufetat region sør er etter dette kommet til å ville foreslå alternativ 6 i kombinasjon med alternativ 2, men da slik at henholdsvis den kommune eller fylkeskommune hvor institusjonen ligger blir tillagt ansvaret.

Med hilsen

Pål Frydenberg (e. f.)
regiondirektør

Mona B. Fardal
seniorrådgiver